

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pro Epiphania d[omi]ni. Sermo p[ri]m[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Et sequit. Rñdit Paulus et ait. Ego nō
soli alligari sed et mori par sum in hierl'm
p noie dñi iesu ch̄i rē. Hec alit sunt intel
ligēda nō de noie iesu q̄ntū ad sonū vocis
pncipali vel q̄ntū ad lras septas: s; dñm/
tum est significatiū dei et hoīs saluatoꝝ
mōi. Tertio. In noie iesu fundat spes
glie. qz sicut dicit Act. iij. Nō est aliud nomē
sub celo datū hoīb; in q̄opoz. nos sal. fieri
Hoc est q̄ nomē gl'iosum de q̄ dicere pos/
sum? illud ps. Dñe dñs n̄r q̄admirabile
est no. r. in vni. terra. Mirabile inq; et an/
gelis et hominibus et omni creature. Est
enī mirabil' hui' nois gl'ia in terra. i. in re/
gione viuentiū. s. in celo. Est mirabil' hu/
ius nois gl'ia in terra pegrinātiū. Est mi/
rabilis hui' nois iusticia in terra moriētiū
et peuentiū. Ideo dicit Pau. Phil. iij. In no
mine iesu oē ge. flet. ce. ter. et ifer. Nōmē
triūphale et gaudiū angeloz. et leticia
iustoz. et pauoz ifernoz. et spes vere pe/
nitentiū. In te oīs spes venie: gr̄e et glie.
Ad hoc nomen deuoti p̄fugite o p̄ctōres
vt p̄issim' iesus ad se vos alligat et couer/
tat. Exēplū. Cōtigit sacerdotē lubricū
eunte ad scel' p̄petrandūz transire nocte p̄
siluā in q̄ latro stabat oēs spoliāns et occi/
dens. Qui cū eum transeuntē audiret: dī
xit. Quis es tu q̄ hac transis? Sacerdos
rñdit. Ego sum paup seru' iesu ch̄i. Pre
timore enī nesciebat qd rñderet illi. Iterū
latro. Quis es tu? Et ille. Ego sum indi/
gnus seru' iesu ch̄i. Tertio. Quis es tu?
Et sacerdos. Sū inuit' seru' iesu. Latro
q̄ intra se cogitās: dixit clerico. Prop̄ no
men iesu vade in pace. Et tūc latro intra
se cogitabat et rememorabat dices Iesus
iesus. Et ecce p̄tute nois Iesu latro
p̄uerus: latrocinū et homicidiū postea p̄
p̄petrauit. De mane igit' venit deuotissim'
me ad eundē clerici q̄ erat pleban' vicini/
or hui' silue petēs suā p̄fessionem audiri.
Pleban' autē audiens eū tot flagitia p̄pe/
trasse: q̄sūt dices. Quā hec tibi contritio
q̄ tot mala fecisti? Rñdit latro Hac nocte
qdā trāsui p̄ siluā: quē cū vellē spoliare:
dixit. Seru' sum iesu. quē dimisi p̄pter no
men iesu Tandēq; nomen iesu replicando
cōtēsum: et de cetero nō diaboli: sed iesu
seru' ero. Sacerdos dixit. Ego sum q̄
p̄trāuit siluā. Bñdictū q̄ sit nomen Iesu

qd me a piculo liberauit et te iustificauit.
Et ego de cetero ero vtilior seruus Iesu:
qz amodo cessabo a fornicatiōe. Patet q̄
reuerendū est nomē iesu: tā venerabile e
q̄ apl's dicit Luk. iij. De q̄d cūq; facis i p̄bo
aut in opatiōe: in nomine iesu facite. Sit q̄
cuiuscūq; videri et op̄is inuitū pariter et n̄
nis. Quā et ecclesia in fine orationū cōiter de
Per dñm n̄m iesum ch̄m rē.

Pro tertio. Audist' rē. Magna q̄ cō
solatio penitentib; in h' noie iesu. Ter
ti enī esse debent de venia. Hoc est enī lex
a deo instituta q̄ p̄terea redemptoz volu/
ti hoc nomē imponi vicz Iesus: qd vtiq;
lex est benigne interpretāda. Dicit enī iu/
ra. Benigni' sunt leges interpretāde q̄ eaz
volūtas p̄seruet. ff. de legib; et senatusco.
l. Benigni'. Sed tñ multū notādū ē qd
h̄. xiiij. dist. c. Diaconi. in fi. Si duri col/
li fuerim' assidue peccantiūz nō miserabit
de'. Audite. Magna esset criminosis cō
solatio si rex statueret q̄ q̄cūq; cū reueren
tia tunica snā tāgeret: misericordiam inueniret
et gl'iaz. Sed et vltū timere deberet negli
geres si addiderit q̄ si criminosis distu/
lerit tunica regia tāgere: irreuocabili mo
reret. Expone et applica notādo illd' Eccl
v. Ne tardes conuertit ad dñm: et ne differ
ras d' die in die. subito enī veniet ira illi'.

Pro Epiphania dñi Sermo p̄m'.

Surge illumi
nare hierl'm. Esa. ix. Venit lu
mē tuum. ibidē. Lumen inquā

Supnaturalis scie. (triplex

Spualis gratie
Eternalis glorie.

Primo Esa. ix. Populus q̄ ambulabat
in tenebris. s. ignorātie vidit lucē magnā.
Secūdo ibidē. Habitātib; in regione vni/
bre n̄dit lux orta est eis. De tertio Ps.
In lumine tuo videbūm' lumen.

Surge rē. Tres articuli. In primo vt
in alijs. In secūdo fiet themat' specialis ap
plicatio p̄nt' solēnitat' cōmēdatiua.

Pro p̄mo An possit hō ex libero arbi
trio surgere a p̄ctō absq; dī grā? Q;
sic. Inter grām et culpā mediat inocētia q̄
b̄i pōt sine grā. Contra. Rom. iij. Iustu

De Epiphania domini

fiati p gram ipsius. **R**ñdet Richar. in
q. di. xxvii. q. nō. **E**u? rō est. Resurgere a
pectō est ad ea restitui q hō amiserat p pec
catū. Tria aut p pectm mortale amittit. scz
qndā specialē diuini lumis similitudinē: p
cuius amissionē ania peccatrix dī tenebra
Un Aug. iij. de trini. Tenebre sūt stult
te mētes hoim prauis supilitate atqz infi
delitate excecate. Per pectm etiaz amittit
hō naturalē habilitatem ad glām z ad
gratiā. **U**n Aug. in ench. Amoz qz vi
cia naturalū sunt puatio bonoz. Per pec
catū tertio amittit idoneitatē ad vitā eter
nā. Ad neutz aut hoz restitui potest nisi
p gram: que gratia est qdā specialis simi
litudo diuini lumis. Per ipam etiā trahit
volūtas hois ad deū: sine q tractu nō re
stituitur habilitas ad bonū. Per ipsam etiā
remittit dei offensa z ex sequenti obligatio
ad penā eternā: et reddit hō dign⁹ heredi
tate eterna. **Hec Rich.** **P**ro fūdamen
to. Natura ronals ex se inclinationē ha
bet ad bonū. **U**n Aristo. ij. Eth. Rō de
pca optima z p̄uadet. Et ex h etiā seq̄
q retrahit et dissuadet a malo. **P**erius.
Eur mihi nō liceat iussit qdēcūqz volūtas.
Stat contra rō z secretā garrat in aurem.
Ne liceat facere id qd q̄s vicia vult agē
do. **P**ublica lex hoim naturaqz timet hoc
fas. **S**ed qrit An possit hō zc. **D**ic rñ.
Ut s. Ex q̄ p̄clude q̄miseri sunt pctōres i
pctis suis dormiētes. viliores certe porc̄
q̄ in luto volutant. **I**deo aie peccatrici dī
Hiere. ij. q̄ vilit facta es nimis. **O** lubri
ci: auari zc. **L**erte inexcusabiles estz. **N**ā
estū nō possit hō oīno resurgere de se sine
grā: tñ in ei? ptate est seipm excitare et ad
deum redire: et sic gram recipere. **I**deo dīc
dñs Zach. j. **C**onvertimi ad me z ego con
uertar ad vos. **S**z heu heu mlti negligūt
in pctis dormiētes: z in mortis articulo pe
nitentiā differētes: cū tñ talis pnia mltū
sit piculosa. **A**ug. Penitētia in hoīe sano
est sana: in ifirmo ifirma: z i mortuo mor
tua. **F**igura **D**at. xxiiij. dicit saluator.
Orate vt n̄ fiat fuga vestra i h̄yeme vl̄ sab
bato. **H**yems est tps difficile viatoribus.
Et sabbatū est dies vltima. **I**do p̄ hec si
gnificat mortis tps. **I**tem in h̄yeme ca
dūt arborz folia: et sic patent nidi autum.
Sic in morte cadūt folia excusationum et

nidus diaboli patet. **I**tem in sabbatō nō
licet ire nisi p miliarū. sic in morte nō pōt
aliqs multū a diabolo recedere/ ad deum
accedendo. **A**udi ḡ o p̄crōz qd tibi dicit
Spec. ij. **S**i nō vigilaueris veniam ad te
tanqz fur: et nescies q̄ hora veniā ad te.

Pro scdo. **S**urgere debet dīctm. s.
deuota ania: vt illūinet per cōtēpla
tionem mysterioz hui⁹ solēnitatis. **N**am
sicut dicit **B**erū. **F**estis z maxime p̄cipu
is solennibz magis circa ea q̄ solennitatis
sunt inozandū videt vt pariter z erudia
tur animus: z excitet affect⁹. **Q**uomodo
em̄ celebratis si nescitis. **P**rimo in hoc
sermone fienda est contemplatio genera
lis triū mysterioz a ch̄ festū spectantiū.

Primū est mysteriū vocatiōis.

Secundū mysteriū p̄parationis.

Tertium mysterium nuptialis celebra
tionis.

Primū zc. **D**agi em̄ veniētes ad chri
stum adorandū fuerunt signa vocationis
gentiū ad fidem. **A**ug. ser. huius solennitatis.
Illi magi fuerūt p̄mitte gētiū. nos
populus gentiū. **I**ta natiuitatē primordio
cepit ch̄s gentes ad se vocare. cū ad se tra
xit tres illos magos qui z postea omnes
vniuersali vocauit: vt dī **D**at. xj. **G**enti
te ad me omnes q̄ la. z one. estz zc. **P**rop̄
hoc mysteriū magoz vocat festū hoc **E**pi
phania: ab epi qd est supra: z phanes ap̄
partitio. quia tūc stella desup apparēs ma
nifestauit eis ortū saluatoris. **S**ecundū
est mysteriū p̄parationis. s. sponte ecclēsie:
que qdem p̄paratio seu purgatio figurat
in baptismo. **D**e qua purgatiōe **E**p̄he. v.
Ch̄s dilexit eccliam z tradidit seipsum
p̄ ea: vt illā tēficat et mundans eam laua
cro aque in p̄bo vire vt exhiberet sibi glo
riā ipsam eccliam non habentē maculā neqz
rugam. **P**ropter hoc mysteriū dī hoc
festum theophania: a theos. id est de⁹: z
phanes apparitio. quia tota diuina trinitas
apparuit in baptismo ch̄i eadem die
qua est a magz adorat⁹ vigesimo nono an
no fm multos: vel trigesimo fm **C**hryf.
Aug. z **B**edā. **T**ertū est mysteriū nup
tialis celebrationis. s. inter ch̄m z ecclē
siam. **E**t hoc figuratū est i nuptijs illis in
quibz ch̄s mutauit aquā in vinū. **I**n nup
tijs em̄ celestibus mutat aqua tribulationē